

Gamle skikker i Kilebygda.

Dødsfall.

Når dødsfall inntraff, var det første man gjorde å forelegge reingjøring av hele huset. Så var det å få tak i kokke og kjøkemester. Hvis det var mulig å få tak i en snekker, så blei kista gjort på gården. Når liket var lagt i kista, blei den, hvis det var plass i huset, - satt i bestestua. Var det et speil i stua, blei det dekt med et klede. Liket blei lagt på ryggen med folda hender, iført likklær med svetteduk. Kista stod åpen helt til gravferdsdagen, ofte en 8-10 dager.

Kokka hadde det travelt på kjøkkenet, og like travelt hadde kjøkemesteren det med å innby gjestene. Til utenbygdsboende blei innbydelsen sendt skriftlig, men innenbygds ble man bedt muntlig av kjøkemesteren. Han brukte følgende formular: - «Jeg har den ære å innby N. N. med familie til å følge avdøde P. P.s jordiske levninger til hans siste hvilested lørdag den 16. april, og deretter bli med tilbake til sørgehuset å ta til takke med hva huset formår. - Man samles i sørgehuset kl. 10. ->

Denne innbydelse måtte framsies stående med hatten under venstre arm med det samme han kom inn av døra. Etter dette blei det spandert kaffe, og da han fikk det samme i hvert hus han var innom, måtte mannen ha en rommelig mage.

Gjestene var alltid innbudt så tidlig at det blei servert kaffe før man drog til kirke. Som regel var presten innbudt. Det hendte en gang at presten glømte prestekragen, og det hele måtte utsettes til man fikk tak i en. - I alminnelighet blei et par vers av salmen: «Hva vet hvor nær meg er min ende -> sunget. Deretter talte presten. Noen kransepålegging var det ikke, men det var likevel mange blomster. Under hele seremonien var svetteduken fjerna. To mann tok nå kistelokket og skrudde det fast. Fire dertil utvalgte menn bar så kista ut til vogna, mens følget sang et par vers av samme salme. Kjøkemesteren var forsanger. Ved sørgehuset var alltid anbrakt små graner og strødd med bar, likesom også likvogna var pynta med små graner. Ved ei større gravferd kunne det være opp til 25-30 kjøretøyer.

Ved ankomsten til kirkegården begynte kirketjeneren å ringe litt før man kom fram til kirkegården. Var avdøde av bedre herkomst, blei det ringt med to klokker. men ellers bare med en. De samme som bar liket ut av sørgehuset, skulle også bære det inn på kirkegården. Et par salmevers blei så sunget, og presten foretok jordpåkastelsen. Ved grava var anbrakt en del spader. De mannlige gjestene tok nå hver sin spade og fylte grava.

Bryllup m.m..

På plassen Myrland, som lå midtveis mellom Gisholt og Kongstvedt, budde Gullik Olsen og kona hans, Børte-Merja. Gullik var en flink spellemann, og ungdommen møtte gjerne opp hos Gullik hver søndagskveld for å få seg en dans. Som regel gikk det pent for seg der, uten fyll og spetakkel. Men det var noen i bygda som ønskte å få slutt på dette. Så kjøpte de fela av Gullik for god betaling. Men, ikke mange dager etter så hadde Gullik skaffa seg ei ny fele, og dansen fortsatte som før.

Gullik var bygdas spellemann i brylluper. Da møtte han gjerne opp et stykke fra bryllupshuset for å spille bruremarsjen når brureparet kom fra kirken. Under slike

brylluper var det ikke sjelden at det blei skutt med sprengstoff, så rutene i bryllupshuset gikk i knas. Denne skytingen begynte allerede underveis fra kirken, og kunne skremme hestene, så det gikk på livet løst. Som regel varte slike bryllup 2-3 dager.

Under middagen i større bryllup servertes graut. Da var det stor spenning rundt bordet. Hvem tok den første grautskjea? - Brur eller brudgom? - Blei det brudgommen, skulle den førstefødte bli en gutt. Blei det brura, skulle den førstefødte bli ei jente. - Det var skikk at brura skulle danse springdans med alle mannfolka, like fra fire-åringer. Brudgommen skulle danse med alle kvinnene. - For hver dans måtte mannfolka betale 2 skilling til spellemannen.

En brukte kjøkemester som for rundt og inn bød gjestene. - Under bryllupet skulle han hjelpe og orientere gjestene, ordne med reisetøyet, få dem tilbords og plassere dem, og da gjerne etter rang og alder.